

**ПАРА
& АФП**

Річний звіт
2014

Зміст

Вступне слово президента	3
Тенденції та умови ринку	4
Результати поточної діяльності	7
Захист професійних інтересів членів ПАРД	11
Робота спеціальних органів ПАРД	25
Консультаційна підтримка членів ПАРД	28

- Показники фондового ринку
Чого чекає ринок від нового складу НКЦПФР?
- Робота органів управління
Робота дисциплінарної колегії
Робота третейського суду
Представництво у громадських радах
Участь у публічних заходах
Міжнародне співробітництво
- Податкове законодавство
Корпоративне законодавство
Закон про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України
Зміни до закону про депозитарну систему
Зміни до нормативних актів НКЦПФР щодо депозитарної діяльності
Зміни до нормативних актів НКЦПФР щодо діяльності з торгівлі цінними паперами
Участь у розробці нормативних актів Державної фіскальної служби України
- Експертна рада
Комітет з депозитарної діяльності
Торговий комітет
Правовий комітет
Робоча група з деривативів
- Методична допомога
Питання звітності
Питання щодо початку та припинення діяльності
Вебінари
Результати опитування членів ПАРД
Склад органів ПАРД

Слово президента

Шановні колеги!

Зі сторінок річного звіту ПАРД хочу підсумувати минулий 2014 рік. Мені він запам'ятається, перш за все, надзвичайною складністю – як у професійному, так і у суспільному, і особистому плані.

Трагічні події в нашій країні змусили переглянути плани та цілі, перебудувати стратегії та змістили пріоритети. 8 наших членів фактично зупинили свою роботу через анексію Криму, а 29 професійних учасників-членів ПАРД стикнулись зі значними перешкодами через вторгнення зовнішнього ворога у Донецьку та Луганську області.

Крім цього, фондовий ринок України поніс величезну втрату через передчасну загибель Дмитра Сапунова – очільника Асоціації «Фондове партнерство», досвідченого професіонала та мого особистого товариша.

Але на фоні цих подій ми зуміли продовжити професійну діяльність на користь всього фондового ринку України та наших учасників. І не в останню чергу завдяки команді ПАРД, що разом змогла досягти значних результатів у непрості часи.

Все, що ми зробили, – це тільки початок шляху. Звичайно, далеко не все з того, що заплановано, завершено. Попереду – величезна робота і нові виклики, в тому числі спровоковані європейським вектором розвитку України.

Якщо у минулому ми ставили перед собою завдання, пов'язані в основному з розвитком ринку, то наші завдання на наступному етапі будуть істотно складніше. Нам потрібно у стислі терміни перетворити фондовий ринок на джерело реальних коштів для розвитку всієї економіки країни. Попереду час змін і невизначеності в економіці, посилення конкуренції та стрімкої появи нових інструментів, а також вимогливих клієнтів та ринкових механізмів.

Ми поставили собі за мету знайти гідну відповідь на всі ці виклики. Це буде нелегко та, можливо, потребуватиме серйозних змін у нашій роботі. Але я впевнений, що з підтримкою наших учасників, енергією та працьовитістю колективу апарату ПАРД ми досягнемо успіху!

Тенденції та умови ринку

1. Показники фондового ринку України

Станом на 1 січня 2015 року діяльність на фондовому ринку України здійснювали **1123** професійних учасника, в тому числі:

- **462** торговці цінними паперами (на 1 січня 2014 р. – 554);
- **304** депозитарні установи (на 1 січня 2014 р. – 319).

За даними НКЦПФР показник обсягу залучених інвестицій в економіку України через інструменти фондового ринку протягом 2014 року становив 217,25 млрд. грн. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року обсяг залучених інвестицій в економіку України через інструменти фондового ринку збільшився на 52,7%.

За результатами торгів на фондових біржах обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами протягом 2014 року становив 629,43 млрд. грн. Порівняно з 2013 роком він збільшився на 35,82% (або на 166 млрд.грн.). Найбільший обсяг торгів на фондових біржах протягом періоду зафіксовано з:

- державними облігаціями України – 553,29 млрд.грн. (87,9% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на фондових біржах);
- облігаціями підприємств – 33,8 млрд.грн. (відповідно 5,37%).

Обсяг торгів акціями скоротився з 9% до 4,2% від загального обсягу торгів всіма фінансовими інструментами на фондових біржах. Частка біржового ринку у 2014 року у відсотках до загального обсягу торгів на ринку цінних паперів склала приблизно 30%. Частка первинного біржового ринку у загальному обсягу біржовому ринку склала 3,3%.

Станом на 30.12.2014 індекс ПАТ «Українська біржа» (UX) становив 1033,3 пункта, за рік індекс UX зріс на 131,53 пункти. До складу індексного кошика входять акції Алчевського меткомбінату (ALMK), Авдіївського коксохімічного заводу (AVDK), Азовсталі (AZST), Райффайзен Банку Аваль (BAVL),

Центренерго (CEEN), Донбасенерго (DOEN), Єнакіївського метзаводу (ENMZ), Мотор Січі (MSICH), Укрнафти (UNAF), Крюківського вагонобудівного заводу (KVBZ).

Частка фізичних осіб у сумарному обсязі торгів на Українській біржі складає 39% (у 2013 році – 29%).

До 10 найбільших інвестиційних компаній України належать: «Драгон Капітал», ФК «Укранет», «Аструм Капітал», «Універ Капітал», ФК «Сократ», «ТаргетТрейд», ІФК «Арт Капітал», «Навігатор-інвест», «Івекс-капітал», КІНТО.

Станом на 31.12.2014 у Центральному депозитарії було відкрито 10 705 рахунка емітентів та 432 рахунки зберігачам та депозитарним установам. Загальний обсяг депозитарних активів на фондовому ринку України у 2014 році перевищив 1 трлн. грн. і склав 1107,023 млрд. грн., в тому числі обсяг цінних паперів дематеріалізованих випусків – 268,5 млрд. грн. (за рік зріс більше, ніж у 2 рази). Кількість випусків, які знаходяться на обслуговуванні в Центральному депозитарії – 12 773, з них дематеріалізованих випусків – 4182, випусків цінних паперів, розміщених за межами України – 9).

“С одной стороны, 2014 год был очередным годом, потеряннм для развития фондового рынка - он снова не претерпел никаких качественных изменений. Но, с другой стороны, на фоне аннексии Крыма, военных действий на Востоке и тяжелой ситуации в финансовой системе, в отношении нашего, увы, до сих пор невостребованного экономики рынка, как нельзя актуальна английская поговорка "no bad news is a good news".

Олексій Сухорюков, член Ради ПАРД

2. Чого чекає ринок від нового складу НКЦПФР?

5 швидких кроків без змін до законів

1. Реформування системи сертифікації фахівців

Сертифікація фахівців фондового ринку є малоефективною, обтяженою їх повторним навчанням, іспитами та бюрократичними процедурами одержання та обліку сертифікатів, що в результаті призводить не до підвищення рівня кваліфікації, а до створення ринку «оренованих сертифікатів». Реформування системи сертифікації вимагає змін до рішення НКЦПФР № 1464 «Положення про сертифікацію фахівців з питань фондового ринку». Суть змін: перетворення сертифікації на облікову функцію, спрощення процедури переатестації, передача СРО права встановлювати норми і правила підготовки фахівців з питань фондового ринку.

2. Заміна паперових публікацій електронними

Офіційне друковане видання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, в якому за законом повинні публікуватись проспекти емісій цінних паперів та інша інформація, не обов'язково має видаватись у паперовій формі. Нормативним актом НКЦПФР можна перетворити «Вісник НКЦПФР» в електронний ЗМІ. Рішення зекономить бюджетні кошти та додасть зручності учасникам ринку.

3. Мінімізація штрафів за дрібні інформаційні порушення

НКЦПФР застосовує санкції у розмірі до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, отже можна застосувати санкцію у розмірі один НМДГ (17 грн.). Вимагає доброї волі членів НКЦПФР. Стосується таких незначних порушень як подання, опублікування або розміщення не в повному обсязі

інформації, які викликані помилками, неточностями або технічними проблемами, пов'язаними з поданням інформації в електронному вигляді.

4. Спрощення допуску цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України

Перехід від дозвільного до повідомного порядку залучення іноземних цінних паперів на українські біржі. Не вимагає змін до законів. Зміни вносяться до рішення НКЦПФР № 1692 «Положення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України».

5. Відміна обов'язковості розміщення корпоративних облігацій на біржі

Державні облігації спокійнісінько розміщуються на позабіржовому ринку. Нічого не заважає обійтись без бірж і емітентам корпоративних облігацій. НКЦПФР здатна це врегулювати.

5 законопроектів, які потрібно розробити

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо ринків похідних фінансових інструментів (деривативів))

Перший законопроект на цю тему з'явився ще у 2001 році, тобто за тривалістю підготовки проекту закону щодо деривативів встановлений рекорд, який можна заносити у Книгу Рекордів Гіннеса. Вже навіть у Коаліційній угоді між фракціями більшості у новій Верховній Раді України законопроект про деривативи згадується як такий, що має бути розроблений і прийнятий. Є він також і у плані роботи НКЦПФР на 2015 рік. У ньому зацікавлені учасники не тільки фондового, але й товарного ринку. Отже сподіваємось на успіх.

2. Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації актів законодавства ЄС з питань корпоративного управління

Законопроект є складним і великим за обсягом. Очевидно, що у його розробці будуть задіяні іноземні експерти, провідні юристи України. НКЦПФР особливо треба звернути увагу на питання, які стимулюють розвиток ринку акцій:

- врегулювання обмеження прав акціонерів, які до 12 жовтня 2014 р. не скористалися своїм правом на укладення договору на обслуговування рахунку у цінних паперах;
- незастосування норм щодо обмеження переважного права купівлі акцій за рішенням загальних зборів;
- визначення критеріїв незалежності членів наглядової ради та виконавчого органу.

3. Про внесення змін до Закону «Про депозитарну систему України»

У 2015 року ПАРД пропонував внести концептуальні зміни до закону про депозитарну систему і завершити депозитарну реформу з метою «удоско-

налення розрахункової інфраструктури, що зменшить ризики учасників та дозволить сконцентрувати торги валютою, деривативами, акціями, облігаціями та іншими фінансовими інструментами на біржовому ринку» (Коаліційна угода). Потрібна подальша централізація депо-зитарної діяльності і децентралізація клірингової діяльності. З цих питань потрібен консенсус на різних щаблях державного управління (НКЦПФР, НБУ, Кабмін).

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходу від операцій з фінансовими інструментами

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи», що набрав чинності з 1 січня 2015 року, запровадив новий порядок, який ґрунтується на визначенні фінансового результату (прибутку до оподаткування) за даними бухгалтерського обліку та його подальшого коригування на перелік визначених законом податкових різниць. Але норми щодо оподаткування доходу від операцій з фінансовими інструментами не досить чітко прописані. Залишаються проблемні питання оподаткування інвестиційного прибутку фізичних осіб. Тому ми чекаємо від НКЦПФР ініціатив та підтримки щодо остаточного врегулювання оподаткування прибутку торговців цінними паперами, депозитарних установ та їх клієнтів.

5. Про місцеві запозичення

В Україні фактично не використовуються такий інструмент як облігації місцевих позик. Здійснити їх емісію дуже складно, на узгодження випуску з Мінфіном треба до 1 року. Однак цей інструмент затребуваний ринком. Хоча про місцеві запозичення не згадується в Коаліційній угоді та планах НКЦПФР, але він вписується у напрям політики децентралізації. Тому чекаємо від Комісії ініціатив з підготовки цього законопроекту.

Результати поточної діяльності

1. Робота органів управління

Загальні збори

21 травня 2014 року відбулись чергові XXVII Загальні збори членів ПАРД, які ознаменувались початком об'єднання двох профільних асоціацій фондового ринку – ПАРД та Асоціації «Фондове партнерство» (АФП). Учасники зборів прийняли рішення щодо приєднання АФП до ПАРД та включили до складу Ради ПАРД нових членів зі складу Ради АФП.

Також присутні на зборах затвердили звіт про діяльність ПАРД у 2013 році, звіт про виконання бюджету ПАРД за 2013 рік, перспективну програму діяльності ПАРД на 2014 рік, бюджет ПАРД на 2014 рік та внесли зміни до Положення про звітність членів ПАРД перед ПАРД.

Робота над отриманням статусу СРО

Враховуючи побажання учасників ринку цінних паперів щодо створення умов для самостійного визначення стосовно членства в тій чи іншій СРО з депозитарної діяльності та/або з торгівлі цінними паперами, Загальними Зборами ПАРД прийнято рішення про відмову ПАРД від статусу СРО з депозитарної діяльності. Умовою набуття чинності даного рішення має бути прийняття рішення НКЦПФР про позбавлення Асоціації «Українські Фондові Торговці» статусу СРО з торгівлі цінними паперами.

Більш ніж 130 учасників ПАРД, що одночасно були учасниками АУФТ, звернулись до останньої із вимогою включити відповідне питання до порядку денного запланованих Загальних зборів АУФТ. Зібрати потрібну кількість вимог вдалось за короткий термін, що зайвий раз підкреслює нагальність та важливість цього питання для учасників ринку.

На жаль, апарат АУФТ прийняв рішення відкласти проведення Загальних зборів на невизначений термін, щоб уникнути розгляду питання відмови від статусу СРО.

З того часу апарат ПАРД доклав максимальних зусиль, щоб виконати рішення Загальних зборів та звільнити професійних учасників ринку від обтяжуючого обов'язку одночасно бути членами двох асоціацій та фактично сплачувати внески двічі. Так, 5.12. до НКЦПФР було подано новий пакет документів для отримання статусу СРО з торгівлі цінними паперами. Після його розгляду Комісія 13.01. 2015 прийняла рішення надати ПАРД статус саморегульвної організації за видом професійної діяльності – торгівля цінними паперами.

Рада ПАРД

Протягом 2014 року Рада ПАРД провела 17 засідань, на яких ухвалювала рішення щодо членства в Асоціації, вирішувала поточні питання діяльності Асоціації, брала активну участь у вирішенні питань професійної діяльності на фондовому ринку, працювала над проектами нормативних документів, підготовці змін та доповнень до існуючих документів.

“Цей рік порівняно з декількома попередніми роками в професійному плані був більш-менш спокійним. Однією з найбільш цікавих змін цього року було застосування на практиці нового порядку виплати дивідендів, що тепер має відбуватись через депозитарну систему. Як і очікувалось, цей процес має купу недоліків, які кожен поки змушений вирішувати на свій лад. Але, незважаючи ні на що, маю тверду думку, що шлях обраний правильний і така система, за умови внесення низки коректив у законодавство, наблизить наш фондовий ринок до цивілізованих стандартів і дозволить кожному свідомому акціонеру гарантовано отримувати належні йому доходи, не шукаючи емітента, а обравши собі зручну депозитарну установу. Крім того, цей рік став роком, коли знову з'явилась надія на те, що наш фондовий ринок почне розвиватись після низки років вневненого руху до прірви і, хоча, не варто очікувати феноменальних результатів наступного року, але тепер є надія і перспективи на успіх у середньостроковій перспективі – і це надихає!

Андрій Суржун, член Ради ПАРД

2. Робота дисциплінарної колегії

У 2014 році Дисциплінарною колегією ПАРД відкрито дисциплінарне розслідування за двома скаргами на дії членів ПАРД.

Проведено дисциплінарне розслідування у відношенні ТОВ «АПСек'юрітіз» (код ЄДРПОУ 30970210). За результатами розслідування Дисциплінарна колегія ПАРД встановила наступні факти порушень:

- не вихід депозитарної установи на зв'язок з інформаційною системою ПАТ «НДУ»;
- відсутність, його виконавчого органу, співробітників за місцезнаходженням, зазначеним в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- призначення керівником професійного учасника особи, яка не сертифікована в установленому законодавством порядку та не має 3 роки стажу роботи на фондовому ринку;
- не подання адміністративних даних до НКЦПФР;
- порушення внутрішніх документів ПАРД (неподання звітності до ПАРД, несплата членських внесків).

Дисциплінарна колегія прийняла рішення рекомендувати Раді ПАРД застосувати до ТОВ «АПСек'юрітіз» захід дисциплінарного впливу у вигляді виключення з членів ПАРД.

Також Дисциплінарна колегія ПАРД у грудні 2014 року відкрила Дисциплінарне розслідування за скаргою на дії члена ПАРД, в якій повідомляється про ухилення депозитарної установи від виконання рішення суду. На сьогоднішній день дисциплінарне розслідування триває.

Завершена робота над розробкою нового корпоративного сайту ПАРД, що надасть нові сучасні інструменти для роботи учасникам, зокрема у формуванні звітності до ПАРД.

3. Робота третейського суду

У 2014 році постійно діючий Третейський суд ПАРД розглянув 1 спір про стягнення заборгованості за договором про надання поворотної фінансової допомоги.

Розгляд справи здійснювався третейським судом у складі 1 судді. Позов задоволено повністю. На рішення Третейського суду ПАРД видано наказ державного суду про виконання.

У травні 2014 року було проведено чергові збори третейських суддів ПАРД, на яких було розглянуто питання щодо діяльності суду у 2013 році, практики вирішення спорів та діяльності третейських судів в Україні.

4. Представництво у громадських рада

Представники ПАРД входили до складу і брали активну участь у роботі традиційно широкого переліку органів:

- Громадської Ради при Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку
- Громадської Ради при Державній фіскальній службі
- Громадської Ради при Державному комітеті фінансового моніторингу України
- Громадської Ради при Державній службі України з питань захисту персональних даних
- Громадської Ради при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі
- Комітету НКЦПФР з питань стратегії розвитку та економічного аналізу фондового ринку
- Комітету НКЦПФР з питань методології регулювання професійної діяльності на фондовому ринку
- Комітету НКЦПФР з питань моніторингу, пруденційного та консолідованого нагляду й інформаційної політики на фондовому ринку
- Комітету НКЦПФР з питань захисту прав інвесторів та правозастосування на фондовому ринку
- Комітету НКЦПФР з питань корпоративного управління, емісії та обігу пайових цінних паперів

- Комітету НКЦПФР з питань розвитку боргових, похідних та запровадження нових інструментів фондового ринку.

5. Участь у публічних заходах

Червень	28 науково-практична конференція «Інвестиційний бізнес: долаючи кризи»
Вересень	24 Міжнародний економічний форум 27 Міжнародний форум учасників ринку капіталу Львівський фінансовий форум Робоча зустріч з питань управління антикорупційними ризиками USAID/FINREP-II
Жовтень	8 щорічний Форум з корпоративного права TraderNetCamp
Листопад	5 Український інвестиційний форум
Грудень	Конференція «Реформа фінансового сектора: реальність і перспективи»

6. Міжнародне співробітництво

Міжнародна асоціація ринків капіталу (International Capital Market Association, ICMA)

ICMA – саморегульвна організація та професійне об'єднання, до якої входять понад 430 найбільших учасників міжнародного ринку капіталу. Розроблені ICMA правила і рекомендації щодо розміщення та обігу цінних паперів на первинному та вторинному ринках визнаються стандартами ринкової практики всіма учасниками ринку. Незважаючи на традиційно активну діяльність ICMA на міжнародному ринку боргових зобов'язань, асоціація значну увагу приділяє всім видам цінних паперів, повною мірою враховуючи прогресуючу інтеграцію між ринками позикового і власного капіталу, ринків грошових коштів і похідних фінансових інструментів.

ICMA та ПАРД відпрацювали та підготували меморандум про співпрацю, який планується підписати в 2015 році. Меморандум передбачає запровадження в Україні дієвих міжнародних стандартів роботи на фінансовому ринку та наблизити Україну до глобального міжнародного ринку. Основні напрямки співпраці ICMA та ПАРД передбачають, зокрема, використання в Україні європейського досвіду для розвитку законодавства на ринку цінних паперів, застосування ефективної ринкової практики та механізмів її здійснення, запровадження посттрейдингових процедур (кліринг та розрахунки), проведення сертифікації та навчання профучасників ринку, а також впровадження сучасних міжнародних стандартів роботи на українському ринку.

- В 2015 році через співпрацю ПАРД буде на постійній основі отримувати від ICMA нормативні оновлення та практичні коментарі у сфері ринку капіталу.
- Заплановано проведення спільної конференції в Україні з метою отримання практичних рекомендацій щодо діяльності на європейському ринку, обміну досвідом, пошуку українським проф. учасникам шляхів та можливостей залучення іноземних інвестицій.
- Планується розпочати курс лекцій для українських проф. учасників ринку капіталу із залученням міжнародних експертів, діячів і керівників міжнародних організацій, бізнес структур, консультантів європейських фінансових реформ за підтримкою ICMA.
- Спільний семінар ПАРД – ICMA в Україні (м. Київ, м. Одеса, м. Львів) «Введення для практиків ринку капіталу».

Програми USAID «Розвиток фінансового сектору» (FINREP-II).

ПАРД співпрацює з FINREP-II у напрямках:

- Розвиток фінансового сектору України шляхом вдосконалення загальної стратегії його розвитку, моніторингу, підвищення рівня стабільності, прозорості та стійкості;

- Посилення застосування міжнародних стандартів та принципів, у тому числі корпоративного управління, публічного розкриття інформації, захисту прав споживачів та ринкового нагляду;
- Реформування системи гарантування вкладів в Україні (узгоджуючи цей напрямок зі Світовим банком);
- Надання допомоги щодо запровадження Рівня II пенсійної системи Міністерству соціальної політики, Пенсійному фонду України, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та іншим відповідним установам (за умови схвалення USAID);
- Вдосконалення нормативно-правового середовища, необхідного для покращення торгівлі на товарних біржах та ринку деривативів;
- Започаткування сучасної товарної біржі в Україні та розробка нових фінансових інструментів та продуктів управління ризиками;
- Надання допомоги уряду України у розробці та впровадженні Національної стратегії підвищення фінансової грамотності;
- Поширення та вдосконалення програм фінансової грамотності в навчальних закладах, а також підвищення фінансової грамотності шляхом застосування неформальних методів, таких як телебачення та Інтернет.

ПАРД бере участь у роботі ініціативної групи FINREP-II щодо протидії корупції та проведення експертної оцінки виявлення корупції у державних органах влади і планує підписання відповідного меморандуму про співпрацю.

ПАРД за підтримкою проекту ініціював та створив робочу групу по роботі над проектом законодавства щодо розвитку фінансових інструментів (деривативів) в Україні із залученням міжнародних експертів у тому числі FINREP-II.

SWIFT

З організацією SWIFT (штаб-квартира в м. Брюссель) були узгоджені питання проведення навчальних заходів для ринку цінних паперів, але, на жаль, група не була повністю сформована, тому вдалось домовитись про перенесення дати семінарів.

Організація SWIFT готова надати експертів та провести в Києві наступні семінари: «Введення в SWIFT на ринках цінних паперів», «Розрахунки по цінних паперах та узгодження - ISO 15022 повідомлень», «Корпоративні заходи - ISO 15022 повідомлення». Це унікальна можливість підвищити кваліфікацію своїх співробітників з використання продуктів SWIFT удосконалити свою систему міжбанківських зв'язків відповідно до нових послуг SWIFT, збільшити продуктивність системи взаєморозрахунків, підвищити рівень банківської автоматизації, зменшити ймовірність помилок та стати конкурентними в умовах євроінтеграції і виходу на зовнішні ринки.

CFA – Спільнота інвестиційних професіоналів

ПАРД розпочав діалог стосовно співробітництва та планує посилити та отримати підтримку для своїх ініціатив. Представники ПАРД у листопаді 2014 року взяли участь в 5му українському інвестиційному форумі із залученням іноземних інвесторів та виступили медіа спонсорами цього заходу.

IFC – міжнародна фінансова корпорація (Група Світового банку)

IFC – член Групи Світового Банку, орієнтований на розвиток інститутів приватного сектору країн що розвиваються. Одними з ключових напрямів її діяльності є розвиток локальних фінансових ринків та побудова довготривалого між клієнтського співробітництва на кризових ринках. ПАРД розпочав діалог стосовно співробітництва та планує посилити та отримати підтримку для своїх ініціатив.

Наступного року планується залучитися до діяльності інших недержавних міжнародних організацій орієнтованих на розвиток ринків капіталу.

Захист професійних інтересів членів ПАРД

1. Податкове законодавство

Скасування акцизного податку на цінні папери

Акцизний податок призвів до подвійного оподаткування операцій з цінними паперами, оскільки оподатковуються як операції з відчуження цінних паперів (платить інвестор), так і прибуток за такими операціями (платить фінансовий посередник). Невиправдане зростання фіскального навантаження замість очікуваної детінізації операцій з цінними паперами та наповнення державного бюджету спричинило протилежні наслідки, а саме знищення ринку корпоративних цінних паперів (акцій та облігацій), оскільки сумлінні платники податків-інвестори автоматично втратили ліквідність своїх інвестицій і збільшили витрати.

Обкладання акцизним податком цінних паперів та деривативів поставило їх в один ряд з тютюновими та горілчаними виробами як небезпечними для життя продуктами. В результаті введення акцизного податку якісні цінні папери перестають обертатися внаслідок досягнення межі їх справедливої вартості і ринок цінних паперів дуже швидко стає неліквідним. Про це свідчить різке скорочення обсягів торгів на ринку цінних паперів у 2013 та 2014 роках.

Ініціатори введення акцизного податку вважають своїм досягненням фактичну ліквідацію вексельного обігу, посиляючись на думку, що саме векселі до 2013 року використовувались для ухилення від податків шляхом проведення так званих «схемних операцій». Однак, прибравши векселі з ринку, бюджет нічого не отримав, а реальний сектор втратив інструмент розрахунків.

Оскільки акцизним податком обкладаються в основному позабіржові операції, у 2013 та 2014 роках зафіксоване переміщення позабіржового обігу акцій та облігацій на біржовий. Збільшення біржового обігу акцій та облігацій наразі є фіктивним і відбулося за рахунок скорочення позабіржового як засіб оптимізації оподаткування. Нульова ставка податку на біржові операції перетворила

деякі українські фондові біржі у конкурентів з оптимізації оподаткування і призвела до деградації біржової системи України.

Секрет переміщення позабіржових операцій на біржі дуже простий: замість акцизного податку до бюджету 1,5% можна заплатити біржовий збір 0,1-0,5%, бо біржові операції оподатковуються за нульовою ставкою.

Акцизний податок

- не сприяє поліпшенню інвестиційного клімату
- не наповнює державну скарбницю
- стимулює сумнівні оборудки
- призводить до невиправданих адміністративних витрат
- має стільки винятків щодо сплати, що його вже майже нема кому і за що платити

Ці аргументи, які ПАРД передав у вигляді аналітичної записки до Міністерства фінансів України у ході підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи», сприяли скасуванню з 2015 року акцизного податку.

Стимулювання фінансових інвестицій та розвитку фондового ринку

Ряд позитивних змін, внесених Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» з 1 січня 2015 року, є результатом роботи членів Експертної Ради ПАРД/АФП (С.Москвін, А.Федоренко, О.Шматко, Т.Зацерковна). Ці зміни пропонувались та обговорювались на численних засіданнях робочих груп при Міністерстві фінансів України у червні-серпні 2014 року, засіданнях Громадської Ради при ДФСУ та робочих нарадах Комітету з питань податкової та митної політики ВР України.

В результаті досягнуті наступні результати:**1. Чинний режим оподаткування коштів спільного інвестування та недержавних пенсійних фондів залишився без змін.**

Звільняються від оподаткування кошти інститутів спільного інвестування, а також платників податків, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення. Обсяг звільнених від оподаткування доходів інститутів спільного інвестування розширено порівняно з попередньою редакцією ПКУ, оскільки нова редакція дозволяє звільнювати від оподаткування не лише активи ІСІ чи доходи за такими активами, але також і інші доходи від діяльності (відсотки за позиками, орендні/лізингові платежі тощо).

2. Замість податкового обліку запроваджується новий порядок, який ґрунтується на визначенні фінансового результату (прибутку до оподаткування) за даними бухгалтерського обліку та його подальшого коригування на незначний перелік визначених законом податкових різниць. Підприємства, які мають річний дохід в обсязі, що **не перевищує 20 мільйонів гривень, не ведуть облік податкових різниць**, визначених ПКУ (до цієї категорії попадає переважна більшість торговців цінними паперами та депозитарних установ). Отже, скасовується як такий окремий податковий облік і значно зростає важливість і точність ведення бухгалтерського обліку у податкових цілях.

3. Фінансовий результат за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів не оподатковується окремо. Платники податку на прибуток (торговці цінними паперами та депозитарні установи як банки, так і небанківські фінансові установи), продовжують окремо визначати загальний фінансовий результат за операціями з цінними паперами відповідно до міжнародних стандартів

бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Податком **на прибуток за ставкою 18% оподатковується загальний позитивний фінансовий результат торговця цінними паперами чи депозитарної установи** як юридичної особи, визначений за правилами бухгалтерського обліку. Від'ємний загальний фінансовий результат враховується в окремому обліку в майбутніх періодах. Витрати торговців цінними паперами та депозитарних установ враховуються при визначенні загального фінансового результату торговця цінними паперами чи депозитарної установи як юридичної особи.

4. Штрафні санкції за наслідками перевірок податкових декларацій з податку на прибуток за 2015 рік не застосовуються.

5. Податкові перевірки суб'єктів, які мають доходи **до 20 млн. грн.** за попередній календарний рік, **в 2015 і 2016 роках здійснюються виключно з дозволу КМУ**, за заявкою суб'єкта господарювання, за рішенням суду або в межах кримінально-процесуального законодавства за винятком перевірок дотримання норм законодавства з питань наявності ліцензій, повноти нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску, відшкодування податку на додану вартість.

6. Від сплати авансових внесків з податку на прибуток звільнені новостворені платники та суб'єкти, у яких **обсяг доходу за попередній звітний рік менший за 10 млн. грн.** та платники, що перейшли зі спрощеної на загальну систему оподаткування. Для інших платників податку на прибуток порядок щомісячних авансових внесків не змінився.

7. За новими правилами, авансовий внесок при виплаті дивідендів розраховується не з всієї суми дивідендів, а з суми переви-

щення дивідендів, що підлягають виплаті, над значенням об'єкта оподаткування за рік, за результатами якого виплачується дивіденди. Зазначене правило застосовуються лише у випадку, якщо податкові зобов'язання за відповідний рік погашені. В разі наявності непогашеного зобов'язання (наявності податкового боргу) – авансовий платіж сплачується з усієї суми дивідендів.

8. Також втратила чинність стаття 153, зокрема **пункт 153.8. «Оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами»** та пункт 153.9, який визначає виключення із норм п.153.8. і з 1 січня 2015 року не є чинними норми, які:

- визначають критерії перебування цінних паперів в обігу на фондовій біржі (153.2);
- зобов'язують окремо визначати фінансовий результат за операціями з цінними паперами, що перебувають в обігу на фондовій біржі, окремо від фінансового результату за операціями с цінними паперами, що не перебувають в обігу на фондовій біржі (153.1; 153.3);
- зобов'язують не враховувати при визначенні фінансового результату за операціями з цінними паперами або деривативами витрати, пов'язані з придбанням цінних паперів або деривативів емітента, інформація щодо якого містилася на дату вчинення правочину в переліку емітентів, що мають ознаки фіктивності (153.4).

Внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо пасивних доходів

4 липня Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо пасивних доходів». Цьому передували засідання робочої групи з підготовки закону до другого читання та засідання Комітету з питань податкової та митної політики ВР України, у яких брали участь члени Експертної Ради ПАРД/АФП.

В результаті спільної позиції з УАІБ із тексту закону були вилучені норми щодо ІСІ. Також вилучені всі прийняті у першому читанні норми щодо запровадження щомісячного спеціального податку на прибуток для банківських установ та кредитних спілок, який нараховуватиметься на суму процентів на користь фізичних осіб за вкладками (депозитами), поточними та іншими рахунками без зменшення такої суми процентів на суму спеціального податку.

Пропонувалось також від ПАРД/АФП скасувати оподаткування доходів фізичних осіб від володіння борговими цінними паперами за підвищеними прогресивними ставками оподаткування, що загалом було прийнято.

Пропонувалось чітко прописати норми щодо оподаткування інвестиційного прибутку, вилучивши прив'язку до місячного періоду нарахування та виплати, що і було зроблено.

Однак, при підготовці тексту до другого читання, незважаючи на те, що прив'язка до місячного періоду була вилучена, з'явилась нова редакція, яка несе нові загрози і ризики для ринку, зокрема загрозу неоднозначного трактування цієї норми податковими органами на місцях.

Для запобігання цієї загрози члени Експертної Ради затвердили експертний висновок щодо моменту, в який торговець цінними паперами як податковий агент повинен нарахувати інвестиційний прибуток та податкове зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб, утримати та перерахувати суму податку. Комітет з питань податкової політики Громадської Ради при Державиній фіскальній службі України (ДФСУ) схвалив цей висновок і направив його ДФСУ для затвердження та оприлюднення.

2. Корпоративне законодавство

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах

До законопроекту, внесеного Кабінетом Міністрів України, надані зауваження Торгового комітету ПАРД, з урахуванням яких він підтримується:

- оптимальним строком для вибірки даних з метою визначення ринкової вартості цінних паперів є статистика обігу за 6 міс.
- вбачається необґрунтованим запровадження дискримінаційного виключення для власників контрольного пакета, що придбаний у процесі приватизації
- номінальна вартість дуже часто не відповідає ринковій вартості (вилучити норму «ціна придбання не може бути нижчою за номінальну вартість»)
- прив'язка права обов'язкового викупу акцій до розрахунку біржового курсу не передбачена Директивою 2004/25/ЄС Європарламенту та Ради Європи від 21.04.2004 про пропозиції поглинання і не має економічних або юридичних підстав
- визначити перехідний період, за який дійсні на дату набрання чинності власники 95 і більше відсотків акцій повинні визначитися, чи бажають вони скористатися правом вимагати у всіх інших акціонерів продажу акцій.

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення діяльності акціонерних товариств

Такий проект закону за № 2037 був внесений до ВР України і прийнятий в першому читанні. ПАРД декілька разів надсилав пропозиції до другого читання, де пропонував відмінити норми щодо скасування переважного права акціонерів на

придбання акцій та усунути дискримінаційні обмеження прав міноритарних акціонерів, що застосовуються при приватизації. Однак, вони не були враховані. В результаті закон не був прийнятий в цілому і був знятий з розгляду.

Проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кваліфікованих інвесторів в цінні папери»

Цей законопроект розроблявся НКЦПФР. Торговий комітет ПАРД прийняв рішення не підтримувати концептуальні положення законопроекту, оскільки вони не відповідають Директивам ЄС та містять загрози для інвесторів у цінні папери. Законопроект не був внесений до Верховної Ради.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів»

Законопроект був підготовлений НКЦПФР на заміну проекту закону № 2037 та оприлюднений для обговорення.

Однією з ключових змін, яку законопроект вносить до законодавства України, є можливість для акціонерів публічних акціонерних товариств прийняти рішення про невикористання переважного права, яке в іншому випадку надавалось би кожному акціонеру - власнику простих акцій у процесі приватного розміщення.

Пропозиція Комісії викликала зауваження учасників ринку, в тому числі ПАРД.

3. Закон про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України

Життя внесло корективи у плани законотворчої роботи ПАРД.

Анексія Криму Російської Федерацією вимагала адекватної реакції та внесення змін до законодавства з метою запобігання пограбування активів українських приватних підприємств, встановлення особливого порядку існування та вимог до депозитарних установ, діяльності емітентів та здійснення корпоративного управління на тимчасово окупованій території.

Саме ПАРД висловив своє принципове ставлення до вирішення проблем тимчасово окупованих територій і провів зміни до законодавства про депозитарну систему у вигляді норм прикінцевих положень Закону України «Про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» (текст закону написаний Дмитром Сапуновим).

«15.2. На тимчасово окупованій території України права на цінні папери і права за цінними паперами емітентів охороняються та обліковуються згідно із законодавством України, з урахуванням того, що:

а) набуття і припинення прав на цінні папери і прав за цінними паперами емітентів на тимчасово окупованій території України, а також їхнє обтяження зобов'язаннями чи обмеження в обігу підлягають реєстрації на іншій території України у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

б) депозитарні установи, які були зареєстровані на тимчасово окупованій території України, зобов'язані пройти спрощену процедуру перереєстрації на іншій території України у порядку та строки, встановлені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Ліцензія депозитарної установи, що не пройшла таку

спрощену процедуру перереєстрації у встановлений строк, вважається анульованою;

в) переказ цінних паперів та/або прав на цінні папери чи прав за цінними паперами, якщо їхнім одержувачем є особа, яка знаходиться або зареєстрована на тимчасово окупованій території України, здійснюється після повної оплати цих цінних паперів;

г) особливості обігу цінних паперів, здійснення депозитарної діяльності та діяльності емітентів цінних паперів, які знаходяться на тимчасово окупованій території України, визначаються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Протягом тимчасової окупації:

а) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право зупинити внесення змін до системи депозитарного обліку щодо цінних паперів емітентів, зареєстрованих на тимчасово окупованій території України, або власників цінних паперів, депозитарний облік яких ведеться депозитарними установами на тимчасово окупованій території України, зокрема у разі виявлення порушень норм цього Закону;

б) забороняється проведення на тимчасово окупованій території України загальних зборів акціонерів і власників корпоративних прав та інших засідань органів управління акціонерних та інших господарських товариств;

в) розрахунок за правочинами щодо цінних паперів (переказу цінних паперів та/або прав на цінні папери чи прав за цінними паперами), якщо їхнім набувачем є особа, яка розташована (знаходиться) на тимчасово окупованій території України, здійснюється за принципом поставки проти оплати, передбаченим у пункті 18 статті 1 Закону України "Про депозитарну систему України".»

4. Зміни до закону про депозитарну систему

У 2014 році робоча група ПАРД підготувала концептуальні та текстуальні зміни до закону про депозитарну систему, націлені на завершення депозитарної реформи та створення повнофункціонального Центрального депозитарію цінних паперів.

Такі зміни передбачають наступне:

- Центральний депозитарій (ЦД) має бути банком і виконувати функції розрахункового центру, а так само може здійснювати кліринг по ЦБ. При цьому ЦД не може бути центральним контрагентом.
- Кліринг по цінних паперах, окрім ЦД, можуть здійснювати фондові біржі (ФБ) і спеціалізовані клірингові організації (КО).
- Кліринг по дериватах можуть здійснювати тільки ФБ і КО.
- Для здійснення клірингу ЦД і ФБ не треба отримувати ліцензії.
- Ліцензія на клірингову діяльність потрібна тільки спеціалізованим КО.
- КО і ФБ повинні мати прямий доступ до системи електронних платежів НБУ.
- При ЦД діє "Рада учасників депозитарної системи, який має повноваження обирати Голову правління ЦД, затверджувати Правила і інші нормативні документи ЦД.
- До 31 грудня 2015 року НБУ повинен передати в ЦД облік муніципальних і державних цінних паперів.
- Держава до кінця 2018 року повинна зменшити свою частку в ЦД до 25 відсотків з урахуванням усіх афілійованих з державою структур, продавши свої акції на відкритому ринку.
- У Законі вводиться поняття іноземного номінального утримувача.

Ці пропозиції не були підтримані НКЦПФР та попереднім керівництвом НБУ, однак це не означає їх остаточного відхилення.

У проекті Програми розвитку фондового ринку на 2015-2017 рр. від НКЦПФР з'явилась теза «забезпечити отримання Центральним депозитарієм статусу небанківської фінансової установи з можливістю відкриття грошових рахунків клієнтам та здійснення Центральним депозитарієм грошових розрахунків за операціями щодо цінних паперів своїх клієнтів», що дає надію на позитивні зміни.

5. Зміни до нормативних актів НКЦПФР щодо депозитарної діяльності

У 2014 році ПАРД приймала участь у розробці нормативно-правових актів НКЦПФР, а також надавала пропозиції до проектів нормативно-правових актів:

1. Зміни до Порядку зупинення дії та анулювання ліцензії на окремі види професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), затвердженого рішенням НКЦПФР від 14.05.2013 № 816. (також і для ТЦП)

Серед іншого Асоціація пропонувала відмовитись від анулювання ліцензій у разі нездійснення протягом року певного виду професійної діяльності у випадках, якщо при суміщенні декількох видів ліцензіат здійснював інші види професійної діяльності. Адже ліцензія надає право, проте не зобов'язує здійснювати діяльність.

Нажаль, пропозиція ПАРД регулятором врахована не була.

У документі НКЦПФР враховано пропозиції ПАРД:

- дозволити торгівлю цінними паперами здійснювати продаж власних цінних паперів після дати подання заяви на анулювання ліцензії;
- щодо приведення Порядку у відповідність до чинного законодавства щодо депозитарної системи.

2. Зміни до Положення про сертифікацію фахівців з питань фондового ринку, затвердженого рішенням НКЦПФР від 13.08.2013 року № 1464. (також і для ТЦП)

Серед пропозицій, наданих ПАРД:

- вилучення з Положення про сертифікацію вимоги щодо ділової репутації та необхідності нотаріального засвідчення копій документів, підписів та довіреностей, що подаються для отримання сертифіката;
- виключити вимоги щодо необхідності подання сертифікованими особами інформації про зміни у відомостях стосовно трудової діяльності;
- з метою оптимізації витрат на навчання сертифікованих спеціалістів ПАРД пропонувала збільшити термін дії кваліфікаційного посвідчення з трьох до п'яти років, що відповідно збільшить термін дії сертифіката;
- визначити, що за наявності стажу роботи на фондовому ринку не менше трьох років на момент подання документів для складання кваліфікаційного іспиту фахівець має право складати кваліфікаційний іспит з відповідної спеціалізації без обов'язкового проходження навчання.

3. Положення про порядок забезпечення існування іменних цінних паперів у бездокументарній формі, затвержене рішенням НКЦПФР від 22.01.2014 року № 47.

Нове Положення встановлює порядок дій емітента та професійних учасників депозитарної системи України щодо забезпечення існування у бездокументарній формі іменних цінних паперів, випуски яких не були переведені у таку форму в установленому законодавством порядку до набрання чинності Законом України "Про депозитарну систему України", а також порядок обслуговування в депозитарній системі рахунків у цінних паперах власників, відкритих емітентом у процесі дематеріалізації, у тому числі до набрання чинності Законом.

4. ПАРД спільно з НКЦПФР розроблено Зміни до Порядку передачі цінних паперів на депозитарне обслуговування до Центрального депозитарію цінних паперів, затвердженого рішенням НКЦПФР від 26.03.2013 року № 430.

Документом визначено порядок передачі іменних цінних паперів та цінних паперів на пред'явника, що були знеруховлені у номінальних утримувачів – депозитарних установах до набрання чинності Законом України «Про депозитарну систему України», а також обліковуються в програмному модулі Derog, до системи депозитарного обліку Центрального депозитарію.

5. Зміни до Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням НКЦПФР від 23.04.2013 року № 735, щодо виплати доходів за цінними паперами емітентів.

Документом врегульовано окремі процедурні питання виплати дивідендів, зокрема щодо порядку дій депозитарної установи у разі неможливості здійснення виплати коштів власнику або припинення договору про обслуговування рахунку в цінних паперах, порядок виплати дивідендів власникам, які обслуговуються на підставі договору з емітентом. Також врегульовано питання щодо переліку документів/інформації, яку надає Центральний депозитарій депозитарним установам для виплати дивідендів.

6. Порядок переведення випущених емітентом у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції.

Документ встановлює порядок обміну розміщених емітентом акцій на пред'явника, що існують у документарній формі, на іменні акції бездокументарної форми існування, що включає особливості порядку заміни свідоцтв про реєстрацію випусків акцій і порядок дій емітента та власників акцій на пред'явника, Центрального депозитарію цінних паперів і депозитарних установ під час такої конвертації.

7. Зміни до Вимог до договору про обслуговування рахунку в цінних паперах, затверджених рішенням НКЦПФР від 06.08.2013 року №1412.

В документі враховано пропозиції ПАРД:

- Заміни вимоги щодо надання депозитарною установою/Центральним депозитарієм серед іншого інформації щодо керуючого рахунком у цінних паперах депонента відповідно Центральному депозитарію/Розрахунковому центру чи кліринговій установі на вимогу стосовно надання інформації щодо торговця цінними паперами, який діє в інтересах депонента, яка необхідна для здійснення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів з дотриманням принципу «поставка цінних паперів проти оплати». Зазначена зміна запропонована з огляду на те, що не завжди торговець цінними паперами, який діє в інтересах депонента при придбанні/продажу цінних паперів на фондовій біржі, є керуючим рахунком в цінних паперах.
- Уточнити вимоги щодо виконання адміністративних операцій за рахунком у цінних паперах депонента, якщо депонент був взятий на облік Розрахунковим центром чи кліринговою установою. Зазначена зміна запропонована у зв'язку з тим, що немає необхідності встановлювати обмеження по всім адміністративним операціям депонента.

8. Зміни до Положення про особливості організації та проведення внутрішнього аудиту (контролю) в професійних учасниках фондового ринку, затвердженого рішенням НКЦПФР від 19.07.2012 року №996. (також і для ТЦП)

В документі, серед іншого, враховано пропозицію ПАРД щодо скасування вимоги про обов'язковість призначення працівником структурного підрозділу служби внутрішнього аудиту (контролю) із переліку посадових осіб професійного учасника.

Зауважимо, що в процесі підготовки вказаного

документу ПАРД неодноразово наголошувала на недоцільності обмеження кола посадових осіб, з числа яких може бути призначена окрема посадова особа служби внутрішнього аудиту (контролю) (стосовно голови виконавчого органу та головного бухгалтера).

Нажаль, вказані пропозиції не були враховані НКЦПФР.

9. Зміни до Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням НКЦПФР від 23.04.2013 року № 735.

ПАРД приймала активну участь у розробці вказаного документу, переважна більшість наданих Асоціацією пропозицій були враховані НКЦПФР.

Документ розроблено з метою удосконалення провадження депозитарної діяльності.

Враховані, серед іншого, такі пропозиції Асоціації:

- можливість набуття статусу керуючого рахунком у цінних паперах уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб згідно Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб, а також порядок реалізації уповноваженої особою Фонду відповідних функцій;
- скорочення пакету документів для відкриття рахунку в цінних паперах ІСІ з приватним розміщенням;
- виключення обов'язковості подання депозитарній установі документу, що підтверджує наявність підстав для проведення операції про блокування цінних паперів, правна цінні папери, що виставляються на продаж на фондовій біржі;
- уточнення норм щодо проведення на рахунках у цінних паперах облікових операцій за вчиненими правочинами щодо цінних паперів на фондовій біржі при проведенні розрахунків без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати»;
- уточнення порядку засвідчення копій документів, які подаються депозитарній установі для проведення депозитарної операції;

- приведення норм Положення у відповідність до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу» - щодо необов'язковості наявності печатки юридичної особи;
- зміна порядку проведення операцій спадкування. Зокрема встановлюється, що у випадку наявності договору про поділ спадкового майна між спадкоємцями, депозитарна установа проводить депозитарні операції, пов'язані із спадкуванням, відповідно до кількості цінних паперів, зазначеній у такому договорі. Такі зміни створюють умови для вирішення проблемних питань, які виникають у випадку спадкування неподільної кількості цінних паперів;
- уточнення норм щодо можливості надання розпоряджень на проведення будь-яких депозитарних операцій у формі SWIFT-повідомлення (щодо реквізитного складу такого розпорядження);
- уточнення норм щодо порядку повідомлення депозитарною установою депонента про прийняття розпорядження до виконання;
- врегулювання питання щодо обліку прав на цінні папери, що є об'єктами комунальної власності. Зокрема, передбачається, що керуючим рахунком у цінних паперах територіальної громади може бути тільки один суб'єкт управління комунальної власності, що виконує функції з управління цінними паперами, які є об'єктом комунальної власності та обліковуються на цьому рахунку в цінних паперах.
- уточнення підстав здійснення Центральним депозитарієм, депозитарними установами безумовних операцій щодо цінних паперів/прав на цінні папери;
- уточнення норм щодо здійснення Центральним депозитарієм безумовної операції щодо обмеження/зняття обмеження здійснення операцій з цінними паперами певного випуску та підстав для проведення таких операцій.

Наразі документ проходить процедуру державної реєстрації у встановленому законодавством порядку.

10. Порядок забезпечення інтересів власників іменних цінних паперів у разі відсутності документів системи реєстру власників іменних цінних паперів певного випуску.

Порядок ухвалено з метою захисту прав власників іменних цінних паперів випусків, які не були переведені в бездокументарну форму, і документи системи реєстру яких при цьому були втрачені.

11. Рішення НКЦПФР «Щодо запобігання порушенням прав інвесторів та уникнення ризиків професійних учасників».

Цим документом визначений порядок дій професійних учасників, зокрема, Центрального депозитарію, Розрахункового центру, а також депозитарних установ з місцезнаходженням в зоні АТО на період до закінчення антитерористичної операції на сході України та створення умов, необхідних для відновлення провадження професійної діяльності на фондовому ринку за постійним місцезнаходженням, а також дій депозитарних установ з місцезнаходженням в Автономній республіці Крим та міста Севастополь.

12. Зміни до Положення про клірингову діяльність, затвердженого рішенням НКЦПФР від 26.03.2013 року №429. (також і для ТЦП)

ПАРД виступила проти запровадження Змінами норм щодо можливості відкриття кожному учаснику клірингу тільки одного клірингового субрахунку для колективного обліку клієнтів такого учасника клірингу. Адже зазначене обмеження не усуває можливість виникнення в подальшому помилок при здійсненні розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, укладеними на фондовій біржі. Неправильне зазначення торговцем реквізитів клієнта, необхідних для здійснення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, можливе незалежно від того, чи обслуговуються клієнти торговця однією депозитарною установою, чи обслуговуються в різних депозитарних установах, та незалежно від кількості відкритих клірингових

субрахунків для колективного обліку клієнтів учасника клірингу.

Також запровадження вказаних обмежень призвело б до додаткового фінансового та операційного навантаження на торговців цінними паперами та створило би незручності у роботі для активних учасників клірингу, які не допускають помилок у своїй діяльності. Адже у випадку, якщо клієнти торговця обслуговуються різними депозитарними установами, то необхідним буде відкриття для кожного такого клієнта індивідуального клірингового субрахунку. Зазначене в свою чергу може призвести до збільшення вартості послуг для інвестора.

НКЦПФР врахувала вказані пропозиції ПАРД та виключила із проекту Змін норми щодо можливості відкриття кожному учаснику клірингу тільки одного клірингового субрахунку для колективного обліку клієнтів такого учасника клірингу.

Також НКЦПФР враховано пропозиції ПАРД щодо:

- можливості відкриття клірингового субрахунку не тільки для клієнтів учасників клірингу, але й контрагентів учасника клірингу. Зазначена пропозиція ПАРД направлена на можливість забезпечення здійснення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів з дотриманням принципу «поставка проти оплати», якщо стороною правочину виступає торговець цінними паперами за дилерською ліцензією або особа, що не є клієнтом торговця цінними паперами;
- питань порядку формування та функціонування гарантійного фонду як колективного клірингового забезпечення, що формується особою, яка здійснює кліринг;
- встановлення механізму розблокування цінних паперів, які заблоковані для забезпечення виконання правочинів щодо цінних паперів з дотриманням принципу «поставка проти оплати» у разі наявності обмежень на здійснення операцій з відповідними цінними паперами власника, які накладені за рішенням суду чи уповноваженого державного органу, визнання прав власності на цінні папери за певною особою, несплати депонентом послуг

депозитарної установи, а також в інших випадках, встановлених законодавством.

13. Рішення НКЦПФР «Про особливості провадження депозитарної діяльності у зв'язку з тимчасовою окупацією території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя».

Документ підготовлено з урахуванням Рекомендацій ПАРД щодо порядку реєстрації депозитарними установами права власності на цінні папери, якщо одержувачем цінних паперів є особа, що знаходиться чи зареєстрована на тимчасово окупованій території України.

14. Зміни до Положення про припинення депозитарною установою провадження професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, затвердженого рішенням НКЦПФР від 08.04.2014 року №431.

15. ПАРД надала до НКЦПФР пропозиції до Положення про порядок звітування депозитарними установами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Серед іншого ПАРД пропонує:

- скоротити склад даних, що становлять щоденну звітність депозитарних установ. Так, Асоціація пропонує виключити зі складу щоденних даних інформацію про проведені операції за правочинами щодо цінних паперів, укладеними на фондовій біржі, та вказувати дану інформацію лише щодо загального обсягу таких операцій у складі кварталних адміністративних даних депозитарної установи. Також ПАРД пропонує виключити із складу щоденних адміністративних даних депозитарної установи безумовні операції та операції, що виконуються за розпорядженням депонента, крім тих, підставою для проведення яких є цивільно-правові договори щодо цінних паперів, укладені за участю (посередництвом) торговця цінними паперами;
- продовжити строки подання до НКЦПФР щомісячних та щоденних даних.

6. Зміни до нормативних актів НКЦПФР щодо діяльності з торгівлі цінними паперами

1. Зміни до Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності торговців цінними паперами до НКЦПФР

Асоціація звернулася до НКЦПФР з проханням ініціювати внесення змін до Положення про адміністративні дані торговця цінними паперами з метою його приведення у відповідність до Положення щодо пруденційних нормативів торговця. Водночас, ПАРД пропонувала продовжити строки подання місячних адміністративних даних з 10 до 20 числа наступного за звітним місяця.

Також було запропонувати виключити фінансову звітність з квартальних адміністративних даних за ІІІ квартал та виділити річну фінансову звітність в окремий вид адміністративних даних. Термін подання до Комісії річної фінансової звітності запропоновано продовжити термін підготовки річної фінансової звітності до 28 лютого та привести таким чином Положення у відповідність до Порядку подання фінансової звітності, затвердженим постановою КМУ від 28.02.2000 № 419.

2. Зміни до порядку опублікування інформації ТЦП про всі вчинені поза фондовою біржею правочини

Основною пропозицією ПАРД до проекту змін до рішення НКЦПФР від 05.02.2013 № 131 було запровадження заохочувальної системи для торговців цінними паперами щодо оперативного виявлення та виправлення помилок та невідповідностей в опублікованих даних у загальнодоступній інформаційній базі даних НКЦПФР про ринок цінних паперів. Пропонувалось не обмежувати термін виправлення невідповідностей, а встановити, що у разі виявлення помилки торговець повинен усунути її протягом наступного робочого дня. У разі самостійного усунення пропонувалось не притягувати до відповідальності, але якщо невідповідність виявила Комісія, то це мало би наслідком примусове виправлення помилки та правозастосування згідно законодавства.

Крім того, Асоціація пропонувала врегулювати порядок дій суб'єктів розкриття інформації у випадку неможливості подання інформації для подальшого опублікування у зв'язку з вилученням програмного забезпечення та/або документації торговця цінними паперами правоохоронними органами та/або форс-мажорними обставинами.

3. Зміни до Порядку формування та ведення державного реєстру фінансових установ, які надають фінансові послуги на ринку цінних паперів (також і для ДУ)

На початку 2014 року ПАРД направила до Комісії пропозиції щодо усунення дублювання інформації, яка подається професійним учасником згідно Порядку формування та ведення державного реєстру фінансових установ та згідно нормативно-правових актів з питань ліцензування.

Концептуальні пропозиції Асоціації були враховані Комісією в проекті нової редакції Положення, що була опублікована для обговорення 15.05.2014 на веб-сайті Комісії. Цей проект передбачав кардинальні зміни підходів до внесення фінансової установи до реєстру, виключення та внесення змін до реєстру. Передбачалось, що Комісія самостійно включатиме професійних учасників та вноситиме необхідну інформацію до Реєстру, а зміни до такої інформації вноситимуться на підставі даних ліцензійного реєстру. Проте, зазначені зміни були відтерміновані з огляду на технологічну неготовність Комісії забезпечити функціонування такої системи. Тому затверджена редакція змін передбачає, що інформацію до реєстру професійний учасник подаватиме самостійно, водночас було скорочено склад такої інформації.

4. Зміни до Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами

Проект змін передбачав встановлення нових загальних вимог до змісту всіх видів договорів, а саме щодо визначення у договорі способу проведення розрахунків (з дотриманням або без дотримання принципу DvP), місця укладення договорів (біржовий ринок/позабіржовий ринок), а

також включення до договорів підтвердження, що інформація про загальний характер та/або джерела потенційного конфлікту інтересів надана клієнту. Асоціація направила до Комісії зауваження, що вказані вимоги не можуть бути однаково застосовані до всіх видів договорів. Наприклад, якщо операція здійснюється на фондовій біржі, то немає потреби у біржовому контракті визначати місце укладення договору, а договір доручення або комісії не може бути укладено на фондовій біржі або з дотриманням принципу «поставка проти оплати». ПАРД запропонувала застосовувати вибірковий підхід при встановленні нових вимог до різних видів договорів.

Також було запропоновано:

- дозволити торговцю цінними паперами вносити зміни та розривати договори, предметом яких є цінні папери, розміщення або обіг яких зупинено. Попередня редакція забороняла вчиняти будь-які правочини щодо таких цінних паперів, у тому числі вносити зміни та розривати договори, що призводило до накопичення суми відкритих позицій та зростання простроченої дебіторської заборгованості;
- передбачити норму, що визначає порядок дій торговця цінними паперами у випадку отримання разового замовлення на продаж цінних паперів та за наявності бажання торговця придбати вказані цінні папери у клієнта.

Всі пропозиції враховані Комісією.

5. Зміни до Вимог до програмних продуктів на фондовому ринку (також і для ДУ)

Пропозиція ПАРД полягала у коригуванні норм цього акту з урахуванням того, що професійний учасник має право придбати право використовувати програмні продукти стороннього розробника, та не зобов'язаний використовувати програмні продукти виключно індивідуальної розробки. Тому якщо професійний учасник фондового ринку використовує програмний продукт на підставі ліцен-

зії, такий програмний продукт не створено на замовлення професійного учасника фондового ринку, він може не мати технічного завдання, але повинен мати супровідну документацію до програмного продукту, яка містить опис функціональних можливостей програмного продукту. Пропозиції враховані.

6. Зміни до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з торгівлі цінними паперами

ПАРД&АФП працювали над змінами до Ліцензійних умов торговця цінними паперами спільно з Комісією. Серед найвагоміших змін, запропонованих Асоціацією, можна виділити наступні:

- виключення вимог щодо призначення контролера торговця цінними паперами та затвердження Положення про внутрішній контроль з метою усунення дублювання функцій контролера, служби внутрішнього аудиту (контролю) та системи управління ризиками;
- продовження строків направлення до НКЦПФР щорічної звітності торговця у складі довідок 7, 8 та 9 до 1 квітня (згідно чинної редакції така інформація має подаватись станом на 1 січня у строк до 1 лютого);
- уточнення редакції пункту 9 розділу III щодо подання до Комісії інформації про зміни під час діяльності ліцензіата – інформація подається тільки щодо змін у документах згідно вичерпного переліку, зазначеного у цьому пункті, а не щодо всіх змін у документах, які подавались для видачі ліцензії.

Крім того, Асоціації пропонували встановити тримісячний перехідний період для **(1)** пошуку нового керівника; **(2)** отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань бухгалтерського обліку професійних учасників, у разі прийняття на роботу нового бухгалтера; **(3)** отримання нового кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань бухгалтерського обліку професійних учасників у разі закінчення терміну дії попереднього посвідчення.

В цілому ПАРД/АФП направили більше 20 пропозицій щодо змін, направлених на удосконалення положення та усунення надмірних вимог. Переважна більшість з них враховані Комісією.

7. Зміни до Порядку та умов видачі ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії (також і для ДУ)

Проект змін до Порядку та умов готувався ПАРД спільно з Комісією. Загалом Асоціацією було внесено більше 30 пропозицій щодо змін до документу. ПАРД запропоновано продовжити терміни «придатності» для документів щодо ідентифікації нерезидентів, а також не застосовувати термін «придатності» для аудиторського висновку. Також запропоновано уточнити критерії ділової репутації та відповідно відкоригувати форми анкет щодо ділової репутації.

Асоціація пропонувала відмовитись від нотаріального засвідчення підпису фізичної особи на анкетах щодо ділової репутації. Проте, вдалось досягнути згоди з Комісією тільки щодо виключення необхідності нотаріального посвідчення підписів співробітників ліцензіата (заявника). Згідно проекту змін їх підписи посвідчуватиме керівник ліцензіата, а його підпис все ж підлягатиме нотаріальному посвідченню.

Крім того, за пропозиціями ПАРД:

- виключено з форми Довідки про асоційованих осіб - членів сім'ї фізичної особи - власника з істотною участю у заявника особистих підписів таких осіб, адже асоційовані особи власника з істотною участю можуть проживати в різних містах або навіть різних державах.
- скорочено обсяг інформації, що надається в довідці про персональний склад наглядової ради, виконавчого органу, ревізійної комісії, та адаптувати форму довідки під випадки, коли членом органів управління є юридична особа.

Переважає більшість пропозицій враховані.

8. Зміни до Порядку визначення біржового курсу цінного паперу

Пропозиції ПАРД були направлені на розширення бази розрахунку біржового курсу дозволить повернутися до використання біржового курсу за основним його призначенням, тобто як індикатор ціни цінного папера, а не інструменту податкового тиску. Асоціація в цілому підтримала проект змін, запропонований Комісією, а також запропонувала розраховувати біржовий курс за цінних папером, щодо укладено хоча б один біржовий контракт (договір).

Зазначені зміни сприятимуть зменшенню кількості біржових контрактів, що укладаються вимушено з метою забезпечення зрозумілих та прогнозованих умов оподаткування операції, та узгоджуватиметься з нормами Закону України «Про акціонерні товариства».

7. Участь у розробці нормативних актів Державної фіскальної служби України

Після змін, що відбулися в Україні у лютому-березні 2014 р., ПАРД ініціював робочу зустріч з новим керівництвом ДФСУ. У цій зустрічі взяли участь члени Ради ПАРД, Президент ПАРД та члени Експертної Ради ПАРД&АФП з питань оподаткування, обліку та фінансової звітності.

Представники ПАРД&АФП та Державної фіскальної служби України досягли порозуміння з більшості проблемних питань.

1. В Узагальнюючій податковій консультації щодо трансфертного ціноутворення по суті враховані пропозиції ПАРД&АФП, що містяться у листі 0572/126-1 від 22 травня 2014 р., а саме:

під час визначення вартісного критерію для цілей трансфертного ціноутворення професійним торговцем цінними паперами не враховуватиметься вартість цінних паперів за договорами, укладеними в інтересах клієнта в межах брокерської діяльності, а також суми коштів, отриманих торговцем

також суми коштів, отриманих торговцем від клієнта для здійснення в інтересах останнього операцій з цінними паперами, та коштів, отриманих на користь клієнта від відчуження його цінних паперів.

2. В Узагальнюючій податковій консультації щодо окремих питань відображення в податковому обліку з податку на прибуток підприємств операцій з цінними паперами, затвердженій наказом ДФСУ від 26.12.2014 № 400 щодовідображення у податковому обліку суми переоцінки балансової вартості цінних паперів, здійсненої платником податку за стандартами бухгалтерському обліку буде дана відповідь:

сума збільшення або зменшення балансової вартості цінних паперів у податковому обліку платника податку не відображається.

3. В Узагальнюючій податковій консультації щодо визначення податкового агента при виплаті дивідендів через депозитарні установи будуть враховані пропозиції АФП/ПАРД, що містяться у листі 0574/129-1 від 22 травня 2014 р.:

податковим агентом при виплаті дивідендів акціонерам - фізичним особам є емітент акцій, який сплачує податок до/або одночасно з перерахуванням дивідендів депозитарній установі.

У липні 2014 р. відбулося засідання робочої підгрупи Ради з питань стимулювання інвестицій та підприємницької діяльності при Міністерстві доходів і зборів України, на якому була відпрацьована «**Узагальнююча податкова консультація щодо окремих питань відображення в податковому обліку з податку на прибуток підприємств операцій з цінними паперами**».

У листопаді ця Узагальнююча податкова консультація також розглядалась, була схвалена Комітетом з питань податкової політики Громадської Ради при ДФСУ та затверджена наказом ДФСУ від 26.12.2014 № 400. Пропозиції членів Експертної Ради ПАРД/АФП були враховані.

Робота спеціальних органів ПАРД

1. Експертна рада з питань оподаткування, обліку та фінансової звітності

Експертна рада з питань оподаткування, обліку та фінансової звітності ПАРД та Асоціації «Фондове партнерство» була створена у лютому 2014 року. Основними завданнями Експертної Ради є:

- проведення експертиз проектів нормативно-правових актів, програм та інших документів, а також складання висновків за результатами їх проведення;
- аналіз законодавства України та підготовка пропозицій щодо розроблення проектів нормативно-правових актів та внесення змін до нормативно-правових актів з питань оподаткування, обліку та фінансової звітності;
- розроблення рекомендацій, методичних матеріалів для професійних учасників фондового ринку – торговців цінними паперами та депозитарних установ.

Експертна Рада складається з незалежних експертів, які мають відповідну професійну підготовку та практичний досвід у розв'язанні проблем оподаткування, бухгалтерського обліку та фінансової звітності професійних учасників фондового ринку, підготовки проектів нормативно-правових актів та дали згоду на входження до складу Експертної Ради.

У 2014 проведено 4 засідання Експертної Ради (один раз на квартал), на яких розглянуто 27 питань порядку денного (розгляд та затвердження експертних висновків, рекомендацій, пропозицій щодо розроблення законопроектів тощо).

Крім того, члени Експертної Ради через розсилку за адресою електронної пошти надавали консультації членам ПАРД.

Експертною Радою протягом 2014 року було розроблено та надано членам ПАРД для користування наступні експертні висновки, методичні матеріали та рекомендації:

1) зі складання податкової звітності: податкова декларація з податку на прибуток за 2013 рік;

2) щодо оподаткування операцій юридичних осіб-резидентів з переказними та простими векселями;

3) щодо оподаткування особливим податком операцій з відчуження інвестиційних сертифікатів;

4) щодо оподаткування акцизним податком цінних паперів ІСІ (інвестиційних сертифікатів та акцій корпоративних інвестиційних фондів);

5) щодо ведення податкового обліку при обміні та конвертації цінних паперів;

6) щодо особливостей визначення вартісного критерію застосування трансфертного ціноутворення суб'єктами фондового ринку;

7) щодо визнання цінних паперів, обіг яких зупинено або обмежено, активом, який перестав відповідати критеріям визнання активів;

8) щодо бухгалтерського та податкового обліку депозитарними установами коштів, отриманих від емітентів для виплати дивідендів;

9) щодо повернення надміру утриманої (сплаченої) суми податку на доходи фізичних осіб від операцій з інвестиційними активами;

10) по відображенню у бухгалтерському обліку операцій з цінними паперами торговцями цінними паперами;

11) щодо вимог до нормативу достатності «ownfunds» (власних коштів) відповідно до Директив ЄС, трактування терміну «fixedoverheads» та складу таких витрат;

12) щодо моменту, в який торговець цінними паперами як податковий агент повинен нарахувати інвестиційний прибуток та податкове зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб, утримати та перерахувати суму податку;

13) щодо визнання цінного паперу біржовим, якщо такий цінний папір включено до біржового списку хоча б однієї з фондових бірж.

2. Комітет з депозитарної діяльності

Протягом 2014 року було проведено 7 засідань Комітету депозитарної діяльності ПАРД.

Основними питаннями для обговорення на засіданнях Комітету у 2014 році стали:

- порядок встановлення обмежень в системі депозитарного обліку з 12.10.2014 року щодо власників, які не уклали договір з депозитарною установою;
- механізм виплати доходів за Законом України «Про депозитарну систему України»;
- порядок обліку цінних паперів, які перебувають в комунальній власності;
- порядок внесення змін до системи депозитарного обліку щодо обмеження прав на цінні папери власника;
- призначення індивідуальних ідентифікаційних кодів власникам цінних паперів-нерезидентам;
- питання проведення операцій, пов'язаних із спадкуванням цінних паперів;
- порядок проведення депозитарних операцій з цінними паперами, які перебувають в заставі;
- порядок визначення депозитарними установами резидентності особи;
- порядок внесення змін до системи депозитарного обліку щодо зміни громадянства депонента;
- порядок оформлення з 30.10.2014 року документів від юридичних осіб, які подаються до депозитарної установи;
- приведення договорів про відкриття рахунку в цінних паперах у відповідність до Закону України «Про депозитарну систему України»;
- обговорення проекту Концепції функціонування інституту тимчасового адміністратора на фондовому ринку.

Окрім того, Комітетом розроблено:

- рекомендації щодо порядку приведення обліку прав на цінні папери, які перебувають у комунальній власності, у відповідність до законодавства;
- пропозиції до Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням НКЦПФР від 23.04.2013 року № 735,

щодо обслуговування рахунку територіальної громади, проведення операції спадкування;

- пропозиції до Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусам України щодо врегулювання окремих питань спадкування цінних паперів;
- рекомендації щодо порядку обслуговування депозитарними установами юридичних осіб-резидентів, у яких відсутня печатка.

3. Торговий комітет

Протягом 2014 року відбулось 5 засідань Торгового комітету та 2 робочі групи за участі членів Торгового комітету.

Одним з пріоритетних завдань Торгового комітету є підготовка пропозицій щодо змін до законодавства України про ринок цінних паперів. Протягом 2014 року фокус уваги Комітету був направлений на наступні законодавчі акти та проекти змін:

- ПЗУ щодо змін до Податкового кодексу України;
- ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах»;
- ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кваліфікованих інвесторів в цінні папери»;
- ПЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення функціонування фондового ринку»;
- ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення діяльності акціонерних товариств»;
- ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо ринку похідних фінансових інструментів)»;
- проект змін до Положення про функціонування фондових бірж;
- проект змін до Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами;
- проекти змін до нормативно-правових актів НКЦПФР з питань ліцензування;
- проект змін до Положення про адміністративні дані торговця цінними паперами.

Також Торговим комітетом було опрацьовано та схвалено ряд методичних рекомендацій та інформаційних довідок, що розроблені Асоціацією.

За результатами обговорень нагальних питань Торговим комітетом були прийняті, зокрема, такі рішення:

- підтримати необхідність проведення роботи щодо відмови фондових бірж від ідентифікації клієнта торговця цінними паперами – учасника біржових торгів;
- запропонувати Асоціації підготувати концепцію змін та перелік актів законодавства, що потребують внесення змін, для запровадження позики цінних паперів як нового виду операції з цінними паперами.

Крім того, Торговим комітетом було опрацьовано попередні висновки ПАРД/АФП щодо впливу імплементації Угоди на національний фондовий ринок у довгостроковій перспективі, а також ініційовано створення робочої групи за участі представників НКЦПФР з розробки законопроекту «Про внесення змін до законодавчих актів України з метою імплементації законодавства ЄС в сфері корпоративного управління».

4. Правовий комітет

Протягом 2014 року Правовим комітетом було проведено 4 засідання, на яких аналізувалися пропозиції ПАРД до законів та нормативних актів, затверджувалися висновки, рекомендації, позиції з таких питань:

- Щодо визначення поняття «правочини щодо цінних паперів»
- Щодо порядку звернення стягнення на заставлені цінні папери
- Щодо порядку відмови від права власності на цінні папери
- Щодо оподаткування акцизним податком акцій корпоративних інвестиційних фондів
- Щодо механізмів відновлення прав власності на майно, що знаходиться на тимчасово окупованій території України
- Про форму довіреності від фізичної особи, яка надається торговцю цінними паперами на вчинення дій за договором доручення

- Про можливість здійснення торговцем цінними паперами операцій від імені клієнта на підставі договору доручення без наявності довіреності від такого клієнта
- Щодо розрахунків за операціями з дотриманням принципу «поставка проти оплати» за дилерськими договорами поза фондовою біржею
- Щодо державного регулювання та оподаткування операцій із простими векселями, що були видані юридичною особою – нерезидентом за товари та послуги юридичній особі – резиденту України.
- Щодо необхідності функціонування інституту тимчасового адміністратора на фондовому ринку.
- Щодо пропозицій до Проекту Закону України «Щодо підвищення дисциплінованості учасників фондового ринку»
- Щодо проекту змін до нормативно-правових актів НКЦПФР щодо відмови власника цінних паперів від права власності на належні йому цінні папери.

5. Робоча група з деривативів

У вересні 2014 року за ініціативою ПАРД&АФП була створена робоча група з розробки проекту Закону України «Про деривативи». До складу робочої групи увійшли представники ПАРД, Асоціації «Фондове партнерство», Асоціації «Біржові та електронні майданчики», Аграрної біржі, ПАТ «Українська біржа», ІГ «Універ», Програми розвитку фінансового сектора USAID FINREP-II. Учасники робочої групи визначили концептуальні положення законопроекту, вирішили взяти за основу останню редакцію проекту Закону «Про похідні фінансові інструменти (деривативи)», який готувався Міністерством економічного розвитку та торгівлі, станом на січень 2014 р. та продовжити його доопрацювання.

Робоча група планує на початку 2015 року презентувати новий проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо ринків похідних фінансових інструментів (деривативів))».

Консультаційна підтримка членів ПАРД

1. Методична допомога

Профільні спеціалісти ПАРД присвятили близько 1260 годин свого робочого часу (кожен) наданню консультацій в режимі реального часу.

Крім оперативної підтримки діяльності членів ПАРД фахівцями апарату були розроблені та оновлені наступні матеріали для депозитарних установ:

- Примірні правила проведення внутрішнього фінансового моніторингу (оновлено 28.11.2014 у зв'язку із змінами до законодавства)
- Рекомендації щодо порядку реєстрації депозитарними установами права власності на цінні папери, якщо одержувачем цінних паперів є особа, що знаходиться чи зареєстрована на тимчасово окупованій території України (оновлено 22.10.2014) – погоджено з НКЦПФР
- Проект Положення про депозитарну діяльність депозитарної установи (оновлено 12.09.2014у зв'язку із змінами до законодавства)
- Рекомендації щодо порядку приведення обліку прав на цінні папери, які перебувають у комунальній власності, у відповідність до законодавства
- Проект договору про обслуговування рахунка в цінних паперах (оновлено 04.08.2014), розроблено раніше, оновлювалось у зв'язку із змінами до законодавства
- Проект Примірного положення про службу внутрішнього аудиту (контролю) (оновлено 31.07.2014 у зв'язку із змінами до законодавства)
- Щодо підтвердження безстрокової ліцензії професійного учасника (оновлено 22.07.2014)
- Аналіз законодавства щодо переліку санкцій, які можуть застосовуватись до юридичних осіб
- Проект договору між депозитарною установою та емітентом про відкриття рахунків в цінних паперах власникам
- Проект Договору про обслуговування активів пайового інвестиційного фонду (оновлено 14.04.2014)
- Проект Договору про обслуговування активів корпоративного інвестиційного фонду (оновлено 14.04.2014)
- Календар звітності депозитарної установи
- Щодо застосування міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування доходів нерезидента
- Щодо порядку здійснення зберігачем активів ІСІ нагляду за відповідністю операцій з активами ІСІ законодавству
- Рекомендації щодо бухгалтерського та податкового обліку депозитарними установами коштів, отриманих від емітентів для виплати дивідендів
- Проект висновку, що складається особою посадовою особою служби внутрішнього аудиту (контролю)
- Рекомендації зі складання податкової звітності
- Рекомендації щодо порядку встановлення знаходження або реєстрації особи на тимчасово окупованій території
- Рекомендації щодо порядку приведення обліку прав на цінні папери, які перебувають у комунальній власності, у відповідність до законодавства
- Рекомендації щодо порядку обслуговування депозитарними установами юридичних осіб-резидентів, у яких відсутня печатка.

Асоціацією також розроблено та розповсюджено серед учасників наступні методичні матеріали з питань торгівлі цінними паперами:

- Примірне Положення про внутрішній контроль торговця цінними паперами
- Примірне Положення про систему управління ризиками діяльності з торгівлі цінними паперами
- Аналіз пакету документів на отримання ліцензії з торгівлі цінними паперами
- Рекомендації щодо порядку заповнення додатків 7, 8 до Положення 817 при поданні щорічної звітності до НКЦПФР
- Рекомендації з підготовки плану заходів щодо поліпшення фінансового стану торговців цінними паперами

- Методичні рекомендації щодо підтвердження безстрокової ліцензії професійного учасника
- Схема літерації договорів ТЦП
- Календар звітності торговців цінними паперами
- Примірний Висновок, що складається посадовою особою служби внутрішнього аудиту (контролю).

Також фахівцями ПАРД розроблено наступні довідки:

- довідка по роботі з особами, що зареєстровані на території АР Крим та м. Севастополя
- інформаційна довідка застосування міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування доходів нерезидента
- довідка про річну фінансову звітність торговця цінними паперами
- довідка щодо частоти розрахунку та строків подання до НКЦПФР пруденційних нормативів торговця
- довідка щодо обов'язковості проведення аудиту річної фінансової звітності
- довідка щодо проміжної фінансової звітності (фінансової звітності за 1 квартал)
- довідка щодо власного капіталу торговця цінними паперами
- довідка щодо розрахунку коефіцієнта абсолютної ліквідності торговця цінними паперами
- довідка щодо направлення відомостей в Комісію про новий сертифікат спеціаліста
- довідка щодо відображення операцій з відчуження акцій в декларації з особливого податку
- довідка щодо запитів від податкових інспекцій стосовно надання пояснень щодо причин розбіжностей задекларованих сум операцій з цінними паперами у 2013 році згідно додатку ЦП до Декларації з податку з прибутку та Декларації з особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та деривативів.

Асоціація постійно підтримує актуальність раніше розроблених методичних матеріалів та у разі зміни законодавства вносить необхідні зміни до своїх методичних матеріалів з метою приведення їх у відповідність.

2. Питання звітності

Протягом року спеціалісти ПАРД надавали консультаційну допомогу з питань складання адміністративних даних депозитарних установ та торговців до Комісії.

Консультації стосувалися переважно порядку використання спеціалізованих програмних продуктів для складання та подання адміністративних даних до Комісії, порядку заповнення полів звітності та виправлення помилок, порядку отримання та використання ЕЦП для підписання звітів.

3. Вебіари

За рік спеціалістами ПАРД широко використовувався новий формат співпраці з колективними членами – вебіари.

«Дотримання пруденційних нормативів професійними учасниками фондового ринку»

12 грудня 2014 року спеціалісти ПАРД Сергій Москвін та Олена Велика провели вебінар для торговців цінними паперами та депозитарних установ на тему «Дотримання пруденційних нормативів професійними учасниками фондового ринку».

Під час заходу спікери разом із слухачами обговорили, зокрема такі питання:

- що таке індивідуальний нагляд та у чому він полягає?
- які дії необхідно вчинити професійному учаснику для припинення індивідуального нагляду щодо нього?
- які основні причини відхилення та можливі шляхи приведення пруденційних показників у відповідність?
- яка відповідальність за порушення пруденційних вимог?

«Депозитарна діяльність: виплата дивідендів, встановлення обмежень з 12.10.2014, нововведення Закону про Крим»

03 жовтня ПАРД та АФП провели для своїх учасників – депозитарних установ вебінар на тему: «Депозитарна діяльність: виплата дивідендів, встановлення обмежень з 12.10.2014, нововведення Закону про Крим».

Спікерами вебінару виступили Ірина Курочкіна, директор департаменту регулювання депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності НКЦПФР, Марина Адамовська, директор Операційного департаменту ПАТ «Національний депозитарій України», Наталія Гончарук, юрисконсульт ПАРД та АФП.

Під час заходу доповідачі окреслили основні зміни у законодавстві та практичні моменти їх реалізації з таких питань:

- Порядок виплати доходів за цінними паперами через депозитарну систему;
- Останні кроки депозитарної реформи: встановлення обмежень прав за цінними паперами власників з 12.10.2014 року;
- Нововведення законодавства щодо особливостей здійснення діяльності на тимчасово окупованій території України.

«Практичні питання ліцензування торговців цінними паперами та підтвердження безстрокової ліцензії»

Під час вебінару спікери Ірина Устенко, Директор департаменту регулювання діяльності торговців цінними паперами та фондових бірж НКЦПФР, та Олена Велика, головний фахівець з торгівлі цінними паперами ПАРД/АФП, розглянули практичні питання виконання вимог Закону щодо отримання нових безстрокових ліцензій у зв'язку з закінченням дії чинних строкових ліцензій, а також щодо «підтвердження» безстрокових ліцензій, які були отримані до набрання чинності Порядком та умовами видачі ліцензії (рішення НКЦПФР від 14.05.2013 № 817).

«Пруденційний нагляд за діяльністю торговців цінними паперами»

Начальник Управління пруденційного та консолідованого нагляду НКЦПФР Тетяна Тисмінецька та Голова Експертної ради ПАРД&АФП з питань оподаткування, обліку та фінансової звітності Сергій Москвін.

В ході вебінару пані Тисмінецька надала коментарі щодо нового Положення про систему нагляду за дотриманням професійними учасниками фондового ринку пруденційних нормативів у їх діяльності, затвердженого НКЦПФР.

Також доповідачі розглянули розрахунки окремих показників після змін до Положення щодо пруденційних нормативів діяльності з торгівлі цінними паперами.

Результати опитування членів ПАРД

Протягом 2014 року проводились опитування членів ПАРД, результати яких наведені нижче.

Чи вважаєте Ви необхідним запровадження на рівні законодавства обмежень у проведенні депозитарних операцій для депонентів, які не привели договір про відкриття рахунку у відповідність до нового законодавства?	2014.11.11	
Так, адже запровадження обмежень сприятиме переукладенню депонентами договорів	66	41.77%
Ні, не бачу необхідності та складностей у роботі	92	58.23%
Всього	158	
Чи необхідним є запровадження на рівні законодавства можливості виплати депозитарною установою дивідендів спадкоємцям депонента?	2014.09.18	
Так	85	59.44%
Ні	58	40.56%
Всього	143	
Як Ви вважаєте, операція списання прав на цінні папери з рахунку депонента внаслідок погашення повинна бути:	2014.06.25	
Безумовною	144	70.24%
Проводитись виключно за розпорядженням депонента	61	29.76%
Всього	205	
Чи є необхідним запровадження для депозитарних установ функції податкового агента при виплаті дивідендів?	2014.03.17	
Так	5	3.82%
Ні, податковим агентом має бути емітент	126	96.18%
Всього	131	

Як Ви вважаєте, чи має бути підставою для анулювання ліцензії нездійснення ліцензіатом професійної діяльності протягом року?	2014.05.08	
Так	16	7.02%
Ні	149	65.35%
Тільки у разі нездійснення діяльності за всіма видами діяльності, на які особа отримала ліцензію	63	27.63%
Всього	228	

Чи вважаєте Ви необхідним призначення депозитарними установами індивідуальних ідентифікаційних кодів власникам цінних паперів-нерезидентам?	2014.04.25	
Так	11	8.73%
Ні, необхідним є скасування даної вимоги	88	69.84%
Призначення таких кодів є необхідним лише для нерезидентів-власників державних цінних паперів	27	21.43%
Всього	126	

Чи вважаєте Ви за необхідне відмовитись від правозастосування за невідповідність пруденційних показників встановленим нормативам, але використовувати їх як публічні індикатори фінансового стану професійних учасників?	2014.03.31	
Так	105	96.33%
Ні	4	3.67%
Всього	109	

Чи вважаєте Ви необхідним відміну обов'язковості виплати дивідендів через депозитарну систему?	2014.03.21	
Так, виплата дивідендів через депозитарну систему має бути альтернативою, а не обов'язком	131	87.33%
Ні, виплата дивідендів власникам має бути виключною функцією депозитарної системи	19	12.67%
Всього	150	

Чи підтримуєте Ви застосування процедур примусового стягнення штрафів, не сплачених у добровільному порядку, за порушення законодавства на ринку цінних паперів, банківських і фінансових послуг?	2014.03.04	
Так	9	15.25%
Ні	50	84.75%
Всього	59	

Грошові кошти, перераховані Центральним депозитарієм для виплати доходів за цінними паперами власникам, мають обліковуватись на рахунку депозитарної установи:	2014.01.29	
до моменту виплати доходу власнику або припинення депозитарної діяльності	39	38.61%
до моменту виплати доходу власнику, але не довше кінцевого строку виплати доходів, встановленого емітентом	62	61.39%
Всього	101	

Станом на 31.12.2014 року до складу ПАРД входило **411** членів

Вид професійної діяльності	Кількість
Депозитарна діяльність	311
Торгівля цінними паперами	382

Склад органів ПАРД

Рада ПАРД		Дисциплінарна колегія	
Голова Ради	Журов Геннадій	Голова дисциплінарної колегії	Савісько Юрій
Заступник Голови Ради	Петренко Володимир	Члени дисциплінарної колегії	Голіонко Дмитро Василенко В'ячеслав Яценко Тетяна Бартенєв Антон Петрук Андрій Гончарук Наталія
Члени Ради	Амітан Олена Бродович Сергій Гнатюк Ірина Городецький Леонід Грехова Зоя Дубинко Вікторія Єршов Артемій Жукова Валерія Зінков Дмитро Каганов Вадим Колесник Ярослав Маркарова Оксана Медведева Тетяна Оксаніч Сергій Потапов Андрій Ратушнюк Ольга Румпа Сергій Сапунцова Ганна Сердюков Костянтин Сторожук Олександр Супрун Андрій Сухоруков Олексій Тимонькін Борис Фіщук Микола Швецов Микола Яковенко Юрій		
Комітет депозитарної діяльності			
Голова комітету		Адамовська Марина	
Члени комітету		Голіонко Дмитро Лапіна Лариса Ситенко Олена Халковська Анна Пастух Андрій Яценко Андрій Лебедева Ольга Порада Андрій Нікітчина Олена Дорошенко Євген Орловська Оксана Кий Олексій Гончарук Наталія	

Апарат ПАРД

<p>Кий Олексій Москвін Сергій Гончарук Наталія Ластівка Сергій Сікора Андрій Велика Олена Кшановська Роксолана Довбиш Дмитро Кустовська Ірина Баришнікова Наталія Савісько Ірина Кучмар Володимир Рядько Наталія</p>	<p>Президент ПАРД Голова Експертної ради Юрисконсульт Юрист Юрист Головний спеціаліст з торгівлі цінними паперами Молодший спеціаліст з торгівлі цінними паперами Відповідальний секретар Ради ПАРД Прес-секретар Консультант з міжнародних зв'язків Офіс-менеджер Системний адміністратор Головний бухгалтер</p>
--	---

Правовий комітет

Голова комітету	Новосад Людмила
Члени комітету	Панчугін Дмитро Іваненко Олександр Омельчук Павло Кий Олексій Сікора Андрій

Комітет захисту персональних даних

Голова комітету	Ющенко Світлана
Члени комітету	Далматова Тетяна Зінько Юлія Сопотницька Людмила Стасюк Наталія Яценко Андрій Кий Олексій Ластівка Сергій

Торговий комітет

Голова комітету	Сухоруков Олексій
Члени комітету	Бачинська Наталія Козачок Олександр Магомедов Руслан Омельчук Павло Підгурський Євген Ревчук Владислав Репін Олексій Сапунцова Анна Сердюк Олег Суцек Михайло Ткаченко Олег Кий Олексій Велика Олена

Комітет з інформаційних технологій

Голова комітету	Шестопалов Олексій
Члени комітету	Коваль Михайло Євген Петрик Кий Олексій Довбиш Дмитро

Третейський суд СРО ПАРД

Голова третейського суду	Посполітак Володимир
Члени третейського суду	Гнатюк Ірина Журавльов Максим Кий Олексій Космачевський Юрій Нечипоренко Лілія Рожкова Юлія Савісько Юрій Супрун Андрій ГріненкоКаріна Хіміч Ганна Шушпанов Георгій Якубінська Тетяна Щотова Юлія Юзефович Артем

Експертна Рада

Голова експертної Ради	Москвін Сергій
Члени експертної Ради	Зацерковна Тетяна Величко Олена Кукоба Олег Ярош Зоя Шматко Олексій Бажкова Ольга